

İŞÇİ DAYANIŞMASI

Uluslararası İşçi Dayanışması Derneği Bülteni • 15 Aralık 2017 • No: 117

Yalanlara, Düşük Ücrete, Köle Gibi Çalışmaya

Hayır!

Hükümet, Türkiye ekonomisinin yılın üçüncü çeyreğinde yüzde 11 büyüdüğünü açıkladı. Yandaş medya adeta coştı: “Kıskandıran büyüme!” “Düşmanlar Türkiye ekonomisini yıkamadı!” Yılsonunda ekonominin toplamda yüzde 7 büyümüş olacağı öngörülmüyor. Güzel, ekonomi inanılmaz bir büyüme kaydediyor. Eğer ekonomi büyüyorsa, doğal olarak işçi ücretlerinin yükselmesi, yaşam koşullarının iyileşmesi ve işsizliğin düşmesi gerekmez mi? Peki, ücretinin arttığını, alım gücünün yükseldiğini söyleyen, “lanet olsun insanı tüketen fazla mesailere, artık kalmıyorum” diyen işçi var mı? Yok!

Tersine, hayat pahalılığı ve işsizlik artıyor, işçi sınıfı her geçen gün daha fazla yoksullaşılıyor. Bir devlet kurumu olan TÜİK'in verilerine göre yıllık enflasyon yüzde 13! TÜİK'in, hayat pahalılığı anlamına gelen enflasyonu dü-

şük hesaplamak için çeşitli oyunlara başvurduğunu hepimiz biliyoruz. Bu enflasyon düzeyi, işçi sınıfının yoksullaştığının ve alım gücünün düştüğünün tartışmasız ifadesidir. Aslında Türk lirasının dolar karşısında erimesine bakarak da yoksullaşmayı anlayabiliriz. Meselâ **2008'de 414 dolara** karşılık gelen asgari ücret, **Aralık 2017 itibarıyla 358 dolara** düşmüştür.

Türkiye'de ücretler, enflasyonun çok çok gerisinde kalan zam oranlarıyla uzun yıllardır baskılanıyor. Dolayısıyla yoksullaşma, rakamların ortaya koyduğundan çok daha fazla. İşçi sınıfının nasıl yoksullaştığını anlamanın bir yolu da, üretilen toplam değer içinde işçi ücretlerinin ne kadar yer tuttuğuna bakmaktır. Ekonominin yüzde 11 büyüdüğü 2017'nin üçüncü çeyreğinde, üretilen toplam değerden **işçi ücretlerine ayrılan pay yüzde 32,7**

olurken, **şirketlerin payına düşen yüzde 52,2** olmuş. Oysa geçen sene aynı dönemde toplam değerden işçi ücretlerine ayrılan pay yüzde 36 imiş. Bu sene işçi sınıfı daha fazla çalışmış, emek verimliliği artmış, ekonomi bir hayli büyümüş... Fakat toplam değerden işçilerin alacağı pay artmadığı gibi gerilemiş! Bu pay nereye gitmiş olabilir acaba?

Durum buyken, AKP hükümeti kişi başına milli gelirin arttığını söyleyerek bizleri tezahürat yapmaya çağırıyor. İyi de milli gelir ne anlatır? Bir yıl boyunca üretilen toplam değer tüm nüfusa bölünüyor ve kâğıt üzerinde herkesin geliri artmış gösteriliyor. Yani tam bir sahtekârlık! Nitekim ücretlerin mevcut düzeyi ve şirketlerin açıkladığı muazzam kâr oranları paranın patronların kasasına aktığını tartışmaya yer bırakmayacak şekilde kanıtıyor. Dört kişilik bir ailenin açlık sınırı 1567, yoksulluk sınırı ise 5105 lira olmasına rağmen, asgari ücret AGİ dâhil 1404 liradır. Asgari ücrete ya da onun biraz üzerinde bir ücrette, 100 ilâ 150 lira fazlasına çalışanlar işçi sınıfının ezici çoğunluğunu oluşturuyor. Tüketim maddelerinin, ev kiralalarının ve ulaşımın durmaksızın zamlandığı, doğrudan ve dolaylı vergilerin hızla arttığı koşullarda bu ücretlerle bir işçi ailesi nasıl geçenebilir?

Ücretlerin baskılandığı, hayat pahalılığının arttığı ama aynı zamanda zorunlu ihtiyaçların çeşitlendiği şartlarda tek çıkış yolu *kredi kartı ve borçlanma* olmaktadır. Türkiye Bankalar Birliğinin verilerine göre, kredi kullanan kişi sayısı 2002’de bir milyon 700 binken, bu sayı 2017’de tam 19 milyon 614 bine yükselmiştir. Kredi kartı kullanılarak yapılan harcama 2002’de 26 milyar iken, bu rakam 2016’da 602 milyar liraya kadar tırmanmıştır! Bu rakamlar işçi ve emekçilerin borçlanarak yaşadıklarını gözler önüne seriyor. Kredi kartı kullanmayan ve bankalara borcu olmayan neredeyse tek bir işçi yoktur.

Kredi borcu arttıkça işçilerin çalışma saatleri de uzamaktadır. Çünkü gelirini arttırmak ve borçlarını kapatmak isteyen işçinin önündeki tek seçenek fazla mesai yapmaktır. Ücretleri düşük tutan patronlar, böylece işçileri işyerine hapsedmeyi de başarmış oluyorlar. Çalışma süreleri 12 saate çıkarken, normal şartlarda işe yeni işçi alması gereken patronlar bu zorunluluktan kurtuluyor ve az işçiyle daha fazla üretim yapıyorlar. Böylece kapitalistlerin/patronların kârları katlamalı olarak artarken, işçi sınıfının yaşamı cehenneme dönüyor. İş ile yatak arasına

hapsolan işçi, ailesinden ve sosyal yaşamdan koparak adeta konuşan makineye dönüşüyor. Hem fiziksel hem de zihinsel olarak tükenen işçi, toplum dışına itildiği için psikolojik sağlığını da kaybediyor. 2016’da 9 ayda 33 milyon kutu *anti-depresan* kullanılması toplumun ve dolayısıyla işçilerin ruh sağlığı hakkında yeterince fikir vermiyor mu?

Lakin işçi sınıfı borç batağına itilmesine, gece gündüz çalışmasına ve sağlığını kaybetmesine rağmen iktidar sahiplerini tatmin edemiyor. AKP hükümetine ve patronlar sınıfına göre işçiler daha fazla *fedakârlık* yapmalıymış! Çalışma Bakanı Jülide Sareroğlu, asgari ücret zammı belirlerken “işçi ve işverenden fedakârlık bekliyoruz” açıklaması yaptı. Yani işçilere fazla umutlanmamaları, asgari ücret zammının düşük olacağı mesajını vermiş oldu. Ama işverenler de fedakârlık yapacakmış! Ne kadar adil ve eşitlikçi bir Bakan değil mi? Peki, ortada gerçekten de eşit taraflar mı var? **Patronlar ile işçiler eşit mi?** Bakan Sareroğlu, gerçekliği baş aşağı çeviriyor. Kim kimin için fedakârlık yapıyor? İşçinin fedakârlık yapması demek düşük ücrete, borç batağında yaşamaya ve uzun çalışma saatlerine razı olması demektir! Ya patronlar nasıl bir fedakârlık yapmış olacak? İşçileri düşük ücrete mahkûm etmek ve katlanan kârı cebe indirmek mi fedakârlık oluyor?

Asgari ücret sadece asgari ücret alan işçileri ilgilenmiyor. Tabiri caizse asgari ücret, tüm ücretlerin mihenk taşıdır. Tüm ücretler ve zamlar asgari ücret ve ona yapılan zam ölçü alınarak belirleniyor. Eğer asgari ücret zammı düşük olursa, bundan tüm işçi sınıfı etkilenecek. Bir taraftan ekonomi yüksek büyüme kaydederken, öte taraftan her geçen gün yoksullaşan işçi sınıfından fedakârlık isteniyor! Besbelli ki egemenler bizlerle dalga geçiyorlar. Bu konuda metal patronları da Bakan Sareroğlu’nu aratmıyor. Metal işkolundaki patronların örgütü **MESS** ile işçi sendikaları arasında yürütülen toplu iş sözleşmesi görüşmeleri tıkanmış durumda. Çünkü işçilerin taleplerine kulak tıkayan MESS, *üç yıllık sözleşme ve yüzde 3,2* oranında zam öneriyor. Ortadoğu’da savaşın genişlediği, içeride siyasal çalkantının sürdüğü, liranın dolar karşısında kar gibi eridiği ve enflasyonun tırmandığı koşullarda, MESS patronları yüzde 3’lük zamlarla üç yıllık sözleşmeye imza atmak istiyorlar. Bu dalga geçmek değil de nedir?

Eğer tüm üretimi yapan ve zenginliği var eden işçi sınıfı suskun kalırsa, örgütlü bir şekilde hakkını aramazsa egemenler bizlerle alay etmeye ve bizleri daha fazla sefalet çukuruna itmeye devam edecekler. Dolar milyarderlerinin sayısı artarken, patronların kârı katlanırken, hükümet çevreleri vergi kaçırıp yolsuzluğa gömülürken, işçi sınıfına fedakârlık gazeli okumayı sürdürecektir, “vatan-millet” nutukları çekecekler. **Nerede olursak olalım, hangi sektörde çalışırsak çalışalım, hangi partiye oy verirsek verelim; biz işçi sınıfıyız!** O halde birleşmeliyiz; yalanlara, düşük ücretlere, borç batağında yaşamaya ve köle gibi çalışmaya **hayır** diyelim! Yeter artık! ■

Tek Başına Değil Milyonlarız!

■ Kocaeli'den bir kadın işçi

Dünyadaki tüm üretimi işçi sınıfı yapıyor, zenginliği o yaratıyor. Ancak bu üretim patronlara zenginlik sağlarken, işçilere kalan yalnızca kölece çalışma ve sefalet oluyor. İşçiler örgütsüz ve sınıf bilincinden yoksun oldukları için sorunları biriktikçe birikiyor. Aynı koşullarda çalışan, aynı sorunlarla boğuşan, aynı sorunlara çözüm arayan milyonlarca işçi “ben tek başına ne yapabilirim?” diye düşünüyor. Şair Ataol Behramoğlu bu durumu şiirinde şöyle dile getiriyor:

**Ben tek başına ne yapabilirim
Diye düşündü biri
Ve hiçbir şey yapmamaya
Karar verdi**

İşçiler şöyle bir etraflarına dönüp baktıklarında ürkütücü bir manzara ile karşı karşıya kalıyorlar. Savaşlar, yüz binlerce insanın katledilmesi, milyonlarca insanın mülteci haline gelmesi, yaşam koşullarının gittikçe kötüleşmesi... Ekonomik krizin faturasının işçilere kesilmesi, işsizliğin, yoksulluğun, haksızlıkların çığ gibi büyümesi... Demokratik haklara el konulması, baskı ve yasakların artması, tek adama dayalı rejimlerin kurulması. Yaşanan felaketler karşısında tek tek işçiler yalnızlığın kuytululuğuna çekiliyor, çevresinde olup bitenlere seyirci kalıyor.

**Ben tek başına ne yapabilirim
Diye düşündü bir öteki
Ve yalnızlığının
Kuytululuğuna çekildi**

**Ben tek başına ne yapabilirim
Diye düşündü bir üçüncü
Ve tek başına
Düşünmeyi sürdürdü**

Elbette tek başına düşünmek ve toplumsal sorunlara

bireysel çözüm bulmaya çalışmak, düzenin her yerinden fişkıran sorunlar karşısında bir çözüm olamaz. Çünkü zorluklara göğüs gerebilmenin yolu işçilerin birbirine kenetlenmesinden geçer. Ancak işçilerin sırtına basarak yükselen patronlar, bezirgân saltanatları sürsün diye işçileri yalnızlığa itiyorlar. İşçileri bölüp parçalamanın, tek başına bırakmanın yollarını arıyorlar. Bireyciliği, bencilliği, güvensizliği sınıfımızın derinliklerine aşılıyarak düzenlerini sürdürüyorlar. Çünkü iyi biliyorlar ki, tek başına olduklarına inandırılan milyonlar bir yığın olmanın ötesine geçemez.

**Ben tek başına ne yapabilirim
Diye düşündü milyonlar
Milyonlarcaydılar
Ve tek başınaydılar**

Oysa işçiler tek değildir, devasa işçi sınıfının bir üyesi, bir parçasıdır. Tüm üretimi yapan işçi sınıfı elinde muazzam bir güç tutuyor. İnsanların umutsuzluğa kapılmasında ve geleceğe olan güvensizliğinde tek başınalık yanılığısı büyük bir rol oynuyor. Gerçekte dayanışma, yardımlaşma ve paylaşma türlü güçlüklerin üstesinden gelebilmeyi mümkün kılar. Birbirine güvenen, birlik ve beraberlik içerisindeki işçiler, patronlar karşısında kendilerini yalnız ve güçsüz hissetmezler. İşçiler üretim sürecinde tek bir organizma gibi hareket etmeyi öğrenir, içselleştirirler. Bu birliktelik mücadeleye atıldıkça pekişir ve güçlenir. İşçiler kendilerine güvenir, bir güç olduklarının farkına varır. Birlikte düşünen, ortak bir tutum ve davranış sergileyen işçiler, “ben” duygusundan çıkarak “biz” olmanın tadına varır. Sınıf olmanın farkına varan işçiler, sınıfının genel sorunlarına duyarlı davranır, hakkını arar ve zulme boyun eğmez. Bilelim ki yalnız değil milyonlarız! ■

Sen Muhteşem Mavi Gezegenin Elleri ve Hünerisin!

■ Gebze'den bir kadın işçi

G eçenlerde elime bir dergi geçti. Parlak ve kaliteli bir kâğıda basılmış, tasarımı da alımlı bir dergi. "Zirvedeki İşadamları Başarılarını Neye Borçlu?" diye bir spotu var. Sayfaları karıştırmaya başladım. Ekonomik gelişme, milli gelir, yeni projeler, krediler derken derginin ortasında kocaman bir fotoğraf dikkatimi çekti. Bir toplantı salonunda konuşmacı ve sıra sıra dizilmiş dikkatle konuşmacıyı izleyen patronlar görünüyor. Habere göre fotoğraftakiler Türkiye'nin önde gelen sanayicileri, her birinin bilmem kaç milyon dolarlık yatırımı var. Peki, "patronlar neden bu kadar ilgiyle konuşmacıyı dinliyor?" diye kendi kendime düşündüm. Bunların hepsi birbirlerine rakip... Ne olmuş da bir araya toplanmış, meseleleri aynı salonunda çözmeye çalışıyorlar? Üstelik hükümet yetkilileri ve

yor. "Hep beraber kazanmak" derken patronların sadece kendilerini kastettiği, bunu da işçileri sömürerek yapacağı açıktır. O nedenle bu toplantılarda sadece patronlar ve onların temsilcileri var. Patronların lehine ne varsa işçilerin aleyhinedir, işçilerin lehine ne varsa patronların aleyhinedir. Oraya buraya çekiştirmeye gerek yok, durum bu kadar açıktır!

Patronlar bir sınıf, biz işçilerse başka bir sınıfız. Patronlar bunun bal gibi farkında, ama biz işçiler bin bir türlü yapay nedenle birbirimizden uzağız. Patronlar birbirleriyle ölesiye rekabet içindeyken bile ortak işlerini beraberce organize ediyorlar. Biz işçiler ise dünyanın tüm zenginliklerini birlikte üretmemize rağmen, dayanışmaya büyük ihtiyaç duymamıza rağmen tek başına olduğumuzu düşünerek bir kenara çekiliyoruz. Hatta hep çalışmaya alış-

tığımızdan bir araya gelip tartışmayı, düşünmeyi, toplantı yapmayı, fikirlerimizi derli toplu söylemeyi ve hedeflerimizi takip etmeyi yeterince önemsemiyoruz. Böyle olunca hep kendimizi yalnız hissediyor ve birilerinin gelip bizi kurtarması gerektiğini düşünüyoruz.

Biraz gerilere giderek sizlerle Kemal Türkler'in başkanı olduğu Maden-İş'in 1970'li yıllardaki bir eğitim broşüründe rastladığım şiirin dörtlüğünü paylaşmak istiyorum.

**Kim olursa olsun o beyler,
Biz bölünelim isterler.
Çünkü parçalandığımız sürece bizler,
Tepemizde kalabilirler.**

Benim anladığım şu: kimse bizi kurtarmaya gelmeyecek, biz kendimizle beraber sınıfımız için ayağa kalkmadıkça, söz söylemedikçe, örgütlenmedikçe kimse biz işçileri ciddiye almayacak. Bu nedenle "ben tek başına ne yapabilirim ki" diye soran birileri varsa onlara cevabım şu olur: Öncelikle bil, sen tek başına değilsin; senin ailen, akrabaların, komşuların, fabrikadaki işçiler, Türkiye ve dünyadaki işçiler hepimiz aynı sınıfın evlatlarıyız. Sen fabrikadaki Hasan ağabey, Müjgan ablasın, mahalledeki Fatma teyze Mustafa amcasın, sen okuldaki işçi çocuğu, sokaktaki işsiz Mahmut abisin. Sen ve ben gibiler bu dünyanın yüzde doksan dokuzuyuz, yani çok olan biziz. Önce bu büyük ve değerli bilgiyi ciddiye al ve ayağa kalk! Sen işçi sınıfısın alın teri döken, insan soyunu geleceğe taşıyacak olan emeksin, sen sahipsiz değil işçi sınıfının ve bu muhteşem mavi gezegenin elleri ve hünerisin. Tüm bunları becerbilmek için işçi sınıfının bilinciyle donanıp ayağa kalkman gerekiyor. Yoksa sensiz, bensiz, bizsiz bir gelecek olmayacak, çünkü kimse tek başına kazanamaz! ■

bankaların temsilcileri de toplantıda yerlerini almış.

Demek ki ciddi bir konuda birbirlerinin görüşlerine ihtiyaç duymuşlar. Pazarda rekabet başka, işler planlanırken başka imiş. Konu şuymuş: HEP BERABER DAHA ÇOK NASIL KAZANILIR? Yani özcesi, kazandıkları yetmiyormuş, daha fazla nasıl kazanılırmış! Bu nedenle teşvikler, kur ayarlamaları, faizler ve bir o kadar önemli olan çeşitli yasalarda kendi lehlerine değişiklikler yapılmalıymış. Bunda bir tuhafılık olmadığı sanılır, "ne var canım toplanmışlar, konuşuyorlar" denilebilir. Çoğu işçi oy verdiği ve iktidar olan partinin yasaları halkın lehine değiştirdiğini zanneder. Peki, gerçekten öyle midir?

Birbirleriyle rekabet içindeki patronların bu toplantılardan çıkan kararlar, öneriler gün geliyor yasalara geçi-

Mücadele ile Stressizsiniz!

■ Mersin Üniversitesi'nden bir öğrenci

Stres beynimizin Hipokampus bölgesini ve Frontal Lob kısmını ilgilendiriyor. Beynimizin vücudumuzda salgılanan Steroid hormonuna karşılık vermediği durumlarda oluşan karamsarlık hali ve çıkışsızlık durumlarına biz stres diyoruz. Stresin bilimsel olarak tanımı bu şekilde yapılıyor. Ancak stresin insan hayatına etkileri ne yazık ki bu kadar basit değil ve tek cümle ile anlatılmıyor.

Günlük hayatta hepimiz belirli oranlarda strese maruz kalıyoruz. Stres bazı durumlarda tetikleyici ve olumlu bir rol oynarken (mesela bir işi yaparken odaklanmamızı sağlar) strese sürekli maruz kalınması halinde bu olumlu halden ne yazık ki bahsedemiyoruz. Strese sürekli maruz kaldığında beynimiz kalıcı olarak hasar alabilir, kalp damar tıkanıklığı yaşayabiliriz ya da gen diziliminin değişmesi gibi kalıtsal durumlar bile söz konusu olabilir. Sürekli stres altında yaşayan biri bir müddet sonra öğrenme gücünü çekebilir, davranışları bozulabilir. Peki, stres nereden çıkıyor? Bilim insanlarının maymunlar üzerinde yaptığı araştırmalarda, maymunlar içerisinde güçlü ve sürünün lideri konumundaki maymunların beyinlerinde stresin etkilerine rastlanmamıştır. Fakat daha küçük ve güçsüz olan diğer maymunların beyinlerinde stresin yarattığı tahribat çok büyüktür. Güçsüz olan sürü üyelerinin hayatta kalma şansının az olmasından ve diğer güçlü lider maymunların bölgede güç sahibi olmalarından dolayı yaşamsal kaygının tetiklediği stres faktörü, bu maymunların beyinlerinde büyük tahribata sebep olmuştur. Peki, yaşadığımız koşullarda insanlar içerisinde yaşamsal kaygıların en çok olduğu kesimde kimler var?

İki sınıf temelinde örgütlenmiş olan kapitalist sistemde patronlar, üretim araçlarının sahibidir. Bu nedenle üretimi kontrol eder ve işçilerin ürettikleri ürünlere el koyarlar. Dolayısıyla bölüşüm de sınıfsal temelde gerçekleşir. *Patronlar, işçileri sömürerek elde ettikleri servetleri sayesinde günlük yaşamsal kaygılarından sıyrılmışlardır.* Ama işçi sınıfının tek mülkü emek gücüdür. Emek gücünü sattığı zaman bir gelir elde eder, satamadığında ise

işsiz kalır. Geçim derdi gibi yaşamsal kaygılar, işçilerin yakasını bırakmaz. Böylece bu cendere içerisinde kıt kanaat yaşamaya çalışan işçi sınıfı strese en çok maruz kalan sınıf olur.

Yarın iş kazası geçirme kaygısı, işten atılma kaygısı, sömürü koşullarında fazla mesailer, gece mesailer, sosyal aktivitelerden uzak kalma, kira ve diğer giderlerin karşılanması vb. gibi durumlar işçilerin başından bir an olsun eksik olmaz ve onları sürekli bir stres altında bırakır. Bunun sonucu olarak da pek çok işçi, daha kırk beşinde iken kalp ve damar hastalıkları yaşar. Yüzlerce işçi işyerlerinde maruz kaldığı sakatlıklarla hayatına devam etmek zorunda kalır. Kimisi davranış bozukluğu yaşar, hayatını planlayamaz, öğrenme gücünü çeker. Sağlığımızı büyük ölçüde etkileyen stres faktörünü yaratan kaygılar kapitalist sistemin ürünüdür. Zaten ağır çalışma ve yaşam koşulları altında ezilen işçilerin kendilerine ayıracak zaman bulamaması ve stres altında geçirdiğimiz bir ömür sağlığımızın günden güne daha çok zarar görmesine sebep olur.

Stres ile baş etme yollarından en etkili spor yapmak ve kendimize zaman ayırmaktır. Bunun adı psikolojide eylemsel birlik olarak da geçer. Ancak fazla mesailer ve çalışma koşullarının ağırlığı kendimize zaman ayırmamıza izin vermiyor maalesef. *Eylemsel birlik faktörü bu koşullardan ve stresten de kurtulmanın temel direği.* Biz işçiler kapitalist sömürü koşullarından ve onun yarattığı stres faktörü gibi nice olumsuz etkilerden kurtulmak için mücadele etmeliyiz. Sistemin dayattığı kölelik koşullarında yaşamaya devam edersek savaşlar, iş kazaları, kalıcı sakatlıklar, krizler ve daha nice acı bizlerin başından eksik olmayacak. İşçiler kapitalist sistemi ancak örgütlü olduklarında başlarından atabilirler. Kapitalizm ortadan kalktığında, onun yarattığı mülkiyet ve üretim ilişkileri de son bulmuş olacak. İşçi sınıfı köle gibi çalışmaya mahkûm olmayacak. Sömürsüz, sınıfsız, savaşız, işsizliğin ve geçim derdinin olmadığı, kaygısız ve dolayısıyla stressiz bir dünyanın yolu açılacak. Bu koşullar son bulsun diye örgütlenmeli ve sınıfımızın gücünün farkına varmalıyız. Unutmayalım ki işçiler örgütlüyse her şeydir ama örgütsüz oldukları sürece hiçbir şey. ■

İş Cinayetleri “Küresel Komplo” Olmasın!

■ Tuzla'dan bir iş güvenliği uzmanı

İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürü Orhan Koç iş kazalarında Türkiye'nin Avrupa'da ilk sıralarda yer almasını şöyle açıkladı: “İngiltere’de 4 güne kadar işe dönüş varsa bu iş kazası sayılmıyor. Bizde, işçinin eli çizilse, hekim o gün ‘işbaşı yapılabilir’ dese iş kazası sayılıyor. Aynı gün işbaşı yapanlar, iş kazalarının yüzde 51’ini oluşturuyor.”

Bu açıklama ile ilgili haberi okuduğumda yetkililerin bizimle dalga geçtiğini düşünmeye başladım. Hangi işçi eli çizildiği için hastaneye gönderiliyormuş acaba? Uzuv kaybı ve derin yaralanma olmadığı müddetçe çoğu fabrika hiçbir şekilde hastaneye göndermiyor bile. Hastaneye göndermek zorunda kaldıklarında ise özel hastaneleri tercih ediyorlar. Çünkü özel hastanelerde iş kazası kayıtları çoğu kez tutulmuyor. Yani bugün SGK kayıtlarına giren iş kazası sayısı devede kulak diyeceğimiz boyutta. Çok açık ki hükümet, iş kazaları hakkında emekçileri yanıltıyor. Son dönemde hükümet, tüm eleştirileri bastırmak amacıyla her şeyi “küresel komplo” ile açıklıyor. Ne denise “işte küresel komplo” deniyor. Yakında iş kazaları ve iş cinayetlerinin de “küresel komplo” olduğunu söylerlerse şaşırılmayalım.

Koç, Avrupa’daki durumdan bahsediyor. Avrupa işçi sınıfı verdiği mücadeleler sonucunda görece daha iyi çalışma koşullarına ve haklara sahip. İş güvenliği önlemlerine de daha fazla dikkat ediliyor. Ama Türkiye’de üretim yapan Avrupa menşeli kimi fabrikalarda da durum vahim. İSG uzmanlığı yaptığım bir işyeri Avrupa’nın dev şirketlerinin birinin taşeronu olarak faaliyet yürütüyordu. Bir gece işçilerden birinin parmağına çivi batmış, işçi revire gitmeden kendi olanakları ile doğrudan hastaneye gitmiş. Orada iş kazası raporu tutturmuş ve 10 günlük

rapor almış. Tüm fabrika yönetimi o gece ayağa kalktı, “nasıl olur da işçi hastaneye gidip kafasına göre iş kazası tutanağı yazdırabilir” diye. Daha sonra öğrendik ki orada iş kazası geçiren işçilere rapor aldırılmıyormuş. İşçi iyileşene kadar her sabah fabrikaya geliyor, vardiya sonuna kadar fabrikada bir yerde oturuyor, vardiya sonunda evine gidiyor. Böylece fabrikanın dev tabelalarında “şu kadar gündür iş kazası olmamıştır” yazıyor. Oysaki her gün iş kazaları yaşanıyor.

Yukarda bahsettiklerim yaralanmalı iş kazaları, bir de ölümlü iş kazalarına baktığımızda her gün en az 5-6 işçi iş cinayetine kurban gidiyor. Ekim ayında en az 182 işçi kardeşimiz iş cinayetlerinde hayatını kaybetti. Geçen yılın sayısı da çok vahim: en az 1970 işçi. Sayın Koç bu rakamlar da mı yalan? Bunlar da mı iş kazası sayılmıyor? Patronlara sorsak iş kazaları işçinin hatasıdır. 2013 yılında İSİG yasası çıktığında her ay ortalama 100 işçi iş cinayetlerinde hayatını kaybederken bugün bu rakam aylık 200’e yaklaşıyor. İş güvenliği önlemlerinin alınıp alınmadığı konusunda işyerlerini denetlemek ve gerekli önlemlerin alınmasını sağlamak zorunda olan hükümet yetkilileri, iş cinayetlerinin inanılmaz boyutlara ulaştığı bu durumda bile yalan söylüyorlar. Toplu iş cinayeti olmazsa medya ölümleri hiçbir şekilde haber bile yapmıyor. Toplu kazalarda da suçlu olarak iş güvenliği uzmanları gösteriliyor.

Biz işçiler örgütlenemezsek bu iş cinayetleri dur durak bilmeyecek. Nice çocuk annesiz babasız, nice anne baba da evlatsız kalmaya devam edecek. Yetkililer de saçma sapan açıklamalarla biz işçilerle dalga geçmeye devam edecekler. Gelin bir araya gelelim ve hep birlikte “İş Cinayetlerine Son!” diyelim. Kendi hayatlarımız için birlik olalım. ■

İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürü Orhan Koç: “İngiltere’de 4 güne kadar işe dönüş varsa bu iş kazası sayılmıyor. Bizde, işçinin eli çizilse, hekim o gün ‘işbaşı yapılabilir’ dese iş kazası sayılıyor. Aynı gün işbaşı yapanlar, iş kazalarının yüzde 51’ini oluşturuyor.”

Şiddetin Açtığı Yarayı Mücadeleyle Kapattım

■ Ankara'dan bir kadın işçi

Merhaba arkadaşlar, Kadına yönelik erkek şiddetinden fazlaca nasibini alan bir kadın olarak, sizlerle duygu ve düşüncelerimi paylaşmak istedim. Yıllarca sözlü ve fiziksel saldırının etkisinde kalan bir kadın olarak içine kapanık, kendine güveni olmayan, insanlara kin ve nefret besleyen bir kimliğe

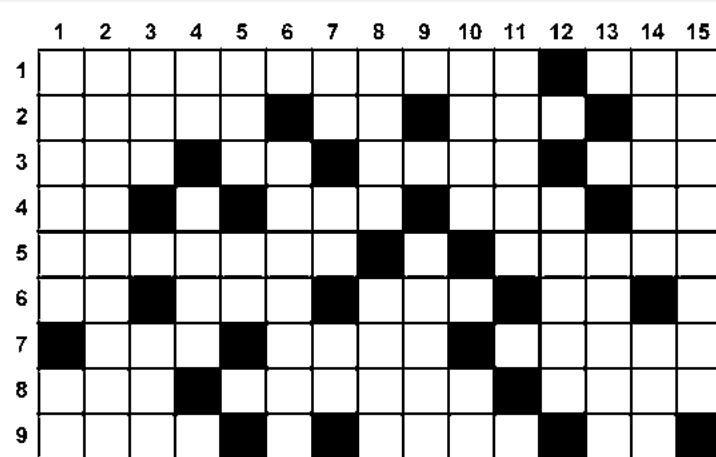
sahip olmuştum. Bu sorunu sadece kendimin yaşadığını zannediyordum. Mutlu ailelere imrenerek bakardım. Bazı bazı kendimi suçlardım.

Ben bu şiddete dayanamayıp boşanma kararı alabilirdim fakat yaşadıklarımın etkisini uzun süre üzerimden atamadım. Çevremdeki erkeklerden hep aynı şiddetin gelebileceği kaygısını duyuyordum sürekli. O gün bunu adlandıramasam da hissediyordum; erkek egemen bir toplumda yaşıyordum. Çalışmaya başlayıp, işçi olunca kadına yönelik şiddetin her yerde yaşandığını gördüm. Birçok kadın maalesef bu sorunları yaşamak zorunda kalıyor. Sonunda şiddetin dozu artarak kadınlar cinayete kurban gidebiliyorlar.

Benim tekrar yaşama tutunmam örgütlü mücadeleye atılmamla oldu. Beni tedavi eden sınıf mücadelesi sayesinde yaşadığım sorunların gerçek sorumlusunu öğrendim. Aslında bu sorunları sadece ben değil tüm emekçi kadınlar yaşıyordu. Yaşadığımız sistemin, toplumu insanlıktan çıkarttığını çok net bir şekilde görüyor ve mücadeleye sınıksız sarılıyordum. Öğrendikçe, bilinçlendikçe; kendine güvenen, tüm yaşamını dünyayı değiştirme mücadelesine göre şekillendiren bir emekçi kadın oldum.

Sömürü düzenine karşı mücadeleye atılmanın kadınlarda yarattığı etkiyi kendi yaşadıklarımınla anlatmaya çalıştım sizlere. Tek yapmamız gereken kadınıyla erkeğiyle omuz omuza örgütlü mücadeleye atılıp, insanı insanlıktan çıkartan, bizleri birbirimize yabancılaştıran, tüm sorunlarımızın baş sorumlusu kapitalizmi hedef tahtasına koymaktır. Biz emekçi kadınlar ve erkekler için başka da kurtuluş yolu yoktur. ■

İşçinin Bulmacası

Soldan Sağa

1. Milyonlarca işçinin mahkûm edildiği en düşük ücret. Mizaç.
2. Taşeron işçilerin en önemli talebi. Nikelin simgesi. Rüzgar enerji santralinin kısaltması. Somali'nin plaka işareti.
3. Telefon sözü. Bir harfin okunuşu. Din işlerini devlet işlerine karıştırmayan yönetim anlayışı. Maddenin üç halinden biri.
4. Fas'ın plaka işareti. Satrançta yenilgi. Leke. Hollanda'nın plaka işareti.
5. Sürücü belgesi. Yarı karanlık.

6. Boru sesi. Boyacılıkta kullanılan bir madde. Gözde sarıya çalan kestane rengi. Rusça'da evet.
7. Hayvan yiyeceği. Doğu Karadeniz bölgesine özgü yelkenli bir tür kıyı teknesi. Eldekenden hoşnut olma.
8. Arak. Olay. Epilepsi hastalığı.
9. Tesir. Hurdaya çıkma. Olumsuzluk öneki.

Yukardan Aşağıya

1. Başarısızlık, sonuçsuzluk. Bir cetvel türü.
2. Yetki.
3. Genetiği değiştirilmiş gıdalar için kullanılan kısaltma. Kudret, iktidar.
4. Utanma. Fotoğraf şeridi.
5. Satrançta bir hamle. Şaşkınlık bildiren bir söz.
6. Bir görevde uzun süre kalıp o işe emeği geçmiş olan.
7. Şan, şöhret. Bir binek hayvanı. İsim.
8. Kitap kaplaması. Takım.
9. Futbolda topu yumuşak bir vuruşla havadan istenilen yere gönderme.
10. Bir meyve. Rütbesiz asker.
11. Çoğulun karşıtı.
12. Ege'de bir ada.
13. Yaraşır, layık.
14. Bıkkınlık. Mersin'de bir antik kent.
15. İyi nitelikleri sonradan yitirme.

Geçen Bulmacanın Çözümü

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1	T	A	Ş	E	R	O	N	E	K	O	N	O	M	İ	
2	E	R	İ	Ş	İ	M	M	A	R	K	E	T	S		
3	N	A	L	Y	U	V	A	R	U	S	U	T			
4	S	E	S	A	R	E	T	E	R	İ	K	İ			
5	İ	Ş	İ	G	R	A	Z	L	P	H					
6	K	E	L	M	A	G	A	Z	İ	N	H	A	D		
7	A	R	E	S	S	I	R	E	N	M	A	M	A		
8	T	E	K	M	I	K	E	N	M	U	M				
9	F	E	N	Z	A	A	F	A	R	A	K				

Asya, Latin Amerika, Avrupa... İşçiler Haklarını Arıyor!

Makedonya'da demiryolu işçileri grevde

Makedonya'da demiryolu işçileri, Ekim ayından beri ödenmeyen ücretlerinin ödenmesi için 12 Aralıkta greve çıktılar. Ülke genelinde demiryolu trafiğini durma noktasına getiren demiryolu taşımacılığı işçileri, ücretlerin ödenmemesini protesto ediyorlar.

İşçiler, ücretleri ödenene dek çalışmayacaklarını dile getiriyorlar. Makedon demiryolu işçileri, geçtiğimiz Haziran ayında da yine ücretlerin ödenmemesini ve işçileri bölme politikasıyla yapılan ücret zamlarını protesto etmişlerdi.

İtalya'da doktorlar greve çıktı

İtalya'da doktorların bağlı olduğu sendika, 2018 bütçe görüşmelerini protesto etmek amacıyla ülke genelinde 1 günlük grev çağrısı yaptı. Hükümetin 2018 bütçesinde sağlığa ayırmayı planladığı payın yeterli olmadığını savunan doktorlar, sağlık harcamalarında kesintiye gidilmesini, ücretlerin dondurulmasını ve sağlık çalışanlarının geçici sözleşmelerle çalıştırılmasını 24 saatlik grevle protesto etti.

12 Aralıkta gerçekleştirilen 24 saatlik grev sırasında doktorlar, acil dışındaki bölümlerde çalışmayarak ülkenin 50 farklı noktasında sokağa çıktılar ve protesto gösterileri ile taleplerini yükselttiler. Grev veterinerler de katıldı. Doktorlar, hastane çalışanlarının iş güvencesinden yoksun bırakılmasına, geçici sözleşmelerle çalıştırılmasına ve hastanelerde yeterli sayıda uzman bulundurulmamasına karşı çıkıyorlar. İtalyan doktorların, sağlık gibi önemli bir alanda hükümetin ekonomik kriz bahanesiyle bütçeyi kısmasına karşı çıkmaları ve mücadele etmeleri tüm sağlık çalışanları için anlamlı bir örnektir.

Arjantin'de hükümet saldırıyor, işçiler haklarını arıyor

Sendikalar, sivil toplum örgütleri ve muhalefet, Buenos Aires sokaklarına çıkarak Macri hükümetinin işçi haklarına dönük saldırılarını protesto etti. Protestocular, 30 Kasım'da Mayıs Meydanı'nda bir araya gelerek Macri hükümetinin "reform" adı altında geçirmek istediği yasanın esasında işçiler için işten atmalar, düşük ücret ve sendikal örgütlülüğün zayıflatılması anlamına geldiğini dile getirdiler. Yasanın geçmesine engel olacaklarını duyurdular. Hükümet ise yılsonuna kadar yasayı geçirmeyi planlıyor.

Tüm dünyada olduğu gibi Arjantin'de de patronların önünü açan yasalar devreye sokuluyor ve işçi haklarına yönelik saldırılar hız kazanıyor. 2015'te iktidara gelen Macri'nin iki yıllık hükümeti altında, 108 bini aşkın kamu çalışanı işten atıldı. İşçi ücretleri yapılan zamlar karşısında eridikçe eridi. Örneğin son iki yılda hükümetin enerji sübvansiyonlarını kaldırmasıyla birlikte elektriğe %500, doğalgaza %300, bazı bölgelerde ulaşım %100 zam geldi. Artan hayat pahalılığı karşısında Arjantinli işçiler, artık saldırılara tahammüllerinin kalmadığını kitlesel eylemler-

le, grevlerle gösteriyorlar.

Güney Kore: Hyundai Motor işçileri grevi

Güney Kore'de yedi ayrı fabrikasıyla dünyadaki en büyük entegre tesislerinden birine sahip Hyundai Motor'da işçiler, ücretlerin yükseltilmesi için aldıkları grev kararını kısmi olarak uygulamaya soktular. 51 binden fazla sendikali işçi, toplu sözleşmede yer alan taleplerinin karşılanması için 5 Aralık itibarıyla 4-6 saatlik iş bırakma eylemine başladı. Daha sonra iş bırakma eylemi 6-8 saate çıkarılacak.

Güney Kore'nin liman kenti Ulsan'daki 5 üretim tesisinde gerçekleştirilen iş bırakma eylemi sonucu 43 bin araç üretilmedi. Şirket yönetiminin, işçilerin ücret artışı ve ikramiye taleplerini karşılamayı reddetmesi üzerine sen-

dika ile yapılan 36'ncı görüşme de uyuşmazlıkla sonuçlandı. Sendika, aylık temel ücretlere 154 won (142 dolar) zam yapılmasını ve şirketin 5,72 trilyon won olan net yıllık kârının %30'unun ikramiye olarak işçilere dağıtılmasını talep ediyor. Şirket yönetimi ise, aylık ücretlere 42 won zam yapmayı ve toplam iki aylık ücret ile 1 milyon won tutarında ikramiye ödemeyi teklif ediyor.

Toplu sözleşme görüşmelerinin 37'ncisi 7 Aralıkta yapıldı ancak anlaşmazlık çözülemedi. Hyundai işçileri, taleplerinin karşılanmasında kararlı olduklarını ve eylemlerine devam edeceklerini belirttiler.

Güney Kore: Seul metro işçileri grevi

Özel demiryolu şirketi tarafından işletilen 9 numaralı Seul Metro Hattında çalışan sendika üyesi işçiler, 30 Kasım'da iş bıraktılar. Çalışmayı durduran işçiler yetersiz personel sayısına ve uzun çalışma saatlerine karşı taleplerini duyurmak üzere Seul belediye binası önüne yürüdüler.

Bir sendika yöneticisi işçileri temsilen yaptığı açıklamada, şirketle aylardır görüşüldüğünü ve sonuç alınamaması üzerine greve başvurduklarını belirtti. Ulaşım alanında yapılan grevin etkisi hemen hissedildi. Grevin ilk günü, özellikle iş saatlerine denk gelen yoğun saatlerde, ulaşımda büyük gecikmeler yaşandı. Bunun üzerine şirket, gecikmelerin grevle alakası olmayan teknik bir sorundan kaynaklandığını ileri sürdü. Grevin etkisinin kırılması için uğraşan şirket yöneticileri yeni işçi alımı yapılacağını duyurdu. İşçiler taleplerinin karşılanması yönünde ısrarcı olduklarını belirtiyorlar.

Sri Lankalı demiryolu işçileri grev yasağına boyun eğmiyor

Güney Asya ülkesi olan Sri Lanka'da 5 binden fazla demiryolu işçisi düşük ücretlere ve kötü çalışma koşullarına karşı greve çıktı. Bugüne kadar sendikalar tarafından yapılan en yüksek zam oranının istendiği görüşmelerden bir sonuç çıkmaması üzerine 7 Aralıkta grev başladı.

Farklı bölümlerde çalışan tüm işçileri temsil eden Demiryolu Sendikaları İttifakı (RTUA), grevin başladığı günden itibaren devlet yetkilileriyle görüşmeler düzenledi. Ancak görüşmelerde işçiler lehine bir sonuç alınamaması üzerine işçiler, "greve devam" dedi. Grev, diğer sektörlerdeki işçileri de etkiliyor.

Hükümet önemli bir sektör olan ulaşım alanında gerçekleşen grevi, tüm imkânlarını kullanarak kırmaya çalışıyor. Herhangi bir anlaşma olmaksızın ulaşımın tekrar başlamasını isteyen hükümet, grevi kırmak için emekli demiryolu işçilerini işe çağırıyor. İşçilerin derhal işbaşı yapmaması durumunda ücretlerini alamayacakları, işten çıkarılacakları yönünde açıklamalar yapılıyor. Sendikalara ve yöneticilere çeşitli tehditlerle yıldırma politikaları uygulanıyor. Ancak işçiler "talepler yerine getirilene kadar geri adım atmayacağız" diyerek kararlılıklarının altını çiziyorlar. ■

Taşeron Düzeni Devam Ediyor

Kamuda çalışan taşeron işçilere defalarca kadro vaa-
dinde bulunan AKP hükümeti, her seçim sonrasında
bu vaadini erteliyor ve umutları bir başka bahara bırakı-
yordu. Tam da AKP'nin oy oranlarının düştüğü bir dö-
nemde hükümet, taşerona kadro sözünü hatırladı! Ancak
açıklanan taslak işçilerin beklentilerini karşılamıyor. Taşer-
onluk sistemi ise yerli yerinde duruyor!

Çalışma Bakanı Jülide Sarıeroğlu'nun kamuda ve be-
lediyelerde çalışan yaklaşık 900 bin işçiye kadro verilece-
ğini açıklamasından hemen sonra, Başbakan Yardımcısı
Mehmet Şimşek düzenlemenin KİT'lerde çalışan işçileri
kapsamayacağını söyledi. Şimşek'e göre kamu iktisadi
teşekküllerinde (KİT'lerde) kadrolu çalışma rekabete en-
gel olmuştur!

Çalışma Bakanının açıklamalarına göre, kamuda çe-
şitli kurumlarda taşeron şirketlere bağlı olarak çalışan
450 bin işçi, Devlet Memurları Kanunundaki 4/D statü-
sünde sürekli işçi olarak kadroya alınacak. Ancak bu dü-
zenlemenin özel bütçe kapsamında olmayan; aralarında
Anadolu Ajansı, TRT, TPAO, Çay-Kur, Elektrik Üretim
A.Ş., PTT, Milli Piyango, TCDD gibi KİT'lerde çalışanları
kapsamayacağı ifade ediliyor.

Sürekli işçi kadrosuna "eşitlik ilkesi" gerekçesiyle sı-
nav, mülakat ve güvenlik soruşturması aşamalarından
sonra alınacak işçilerin tayin hakkı olmayacak. Bakan'ın
açıklamasına göre, 52 günlük ilave tediye ücreti dışında
ücretlerde de bir değişim olmayacak. Bunun anlamı, ta-
şerondan kadroya alınacak işçilerin ücretlerinin, diğer
"kadro"lardan daha düşük olacaktır. Hem "eşitlik" ilke-

sinden söz ediliyor hem de ayrımcılık yapılıyor.

Belediyelerde ve il özel idarelerinde taşeron şirket-
lerde çalışan yaklaşık 400 bin işçinin, bu kurumlara ait
iktisadi teşekküllerde yani belediye şirketlerinde istih-
dam edileceği ifade ediliyor. Belediyelerde örgütlü DİSK/
Genel-İş Sendikası, "taşerona kadro" düzenlemesinin ge-
nişletilmesi talebiyle binlerce belediye işçisinin katılımıyla
eylemler gerçekleştiriyor. Genel-İş, işçilerin kamu istihda-
mının dışına atılarak güvencesizliğe mahkûm edildiğine
dikkat çekiyor. Belediye şirketlerinde çalışanlar dâhil tüm
taşeron şirketlerde çalışanların 657/4-D kapsamında istih-
dam edilmesi talebini dile getiriyor.

Konuya ilişkin bir açıklama yapan DİSK Başkanlar
Kurulu da, "kayıtsız şartsız kadro" talebini dile getirdi:
"İkinci sınıf kamu işçiliğine hayır, haklar eşit olmalı!
Kadroya alınan işçilerin ücretleri aynı işi yapan diğer
kamu çalışanları ile aynı olmayacak. Kadroya alınan
işçilerin sendika üyelikleri, kamu toplu sözleşme kap-
samında olmaları ve grev hakları konusunda diğer işçi-
lerden farklı, istisnai, sınırlandırıcı bir düzenleme kabul
edilemez."

AKP hükümeti "taşerona kadro veriliyor" diyerek san-
ki taşeronluk sistemi kaldırılmış gibi bir hava yaratı-
yor. Oysa gerçek bu değil. Özel sektördeki milyonlarca
işçi taşeron sisteminde düşük ücrete ve güvencesiz olarak
çalışmaya devam edecek. Taşeronluk sistemiyle birlikte
özel istihdam bürolarının kaldırılması ve iş cinayetlerinin
önüne geçilmesi ancak işçilerin birleşik mücadelesiyle
mümkün olabilir! ■

Metal İşçileri MESS'in Sefalet Zammini Kabul Etmiyor

180 işyeri ve 130 bin metal işçisini ilgilendiren toplu iş sözleşmesi görüşmelerinde, metal patronlarının örgütü MESS ile Birleşik Metal-İş ve Türk Metal arasında anlaşma sağlanamadı. MESS metal işçilerine başta 3 yıllık sözleşme olmak üzere yüzde 3,2 gibi oldukça düşük bir zam, esnek çalışma, telafi çalışmasının sözleşmeye girme- si ve deneme süresinin 4 aya çıkarılması gibi dayatmalar- da bulunuyor.

Birleşik Metal-İş, örgütlü olduğu işyerlerinde, MESS dayatmalarını yarım saat ve 1 saatlik iş bırakma eylemleriyle, yürüyüşlerle protesto ediyor. Türk Metal'in yetkili olduğu işyerlerinde ise işçiler, fazla mesaiye kalmama ve yemekhane eylemleriyle tepkilerini gösteriyor.

Metal işçileri yoksullaştı

Metal işçisinin aldığı ücret, diğer işkollarında çalışan işçilerin ücretleriyle beraber, geçen dönemki sözleşmeden bu yana enflasyon karşısında sürekli eridi. Vergi dilimi ne-

deniyle de ücretlerde kesintiler yapıldı.

TÜİK'in açıkladığı Kasım ayı rakamlarına göre enflasyon 2003'ten bu yana en yüksek düzeyine ulaştı. Yıllık TÜFE 12,98 olarak açıklandı. Enflasyon bu denli yüksek olmasına karşın, MESS'in yüzde 3,2'lik zam teklifi, metal işçilerinin ücretlerinin alım gücü bakımından bir önceki döneme göre bile daha düşük kalması anlamına geliyor. Sendikaların açıklamasında da ifade edildiği gibi, hem düşük zam teklifi, hem esnek çalışma ve 3 yıllık sözleşme dayatması, işçileri sefaletle mahkûm etmekten ve işçilerle alay etmekten başka bir anlama gelmiyor.

OHAL koşullarına ve artan baskılara rağmen; ücretlerin arttırılması, çalışma koşullarının iyileştirilmesi ve dayatmaların geri çekilmesi metal işçisinin mücadelesine bağlıdır. ■

OHAL'e Rağmen Mücadele Sürüyor

20 Temmuz 2016'dan bu yana devam eden OHAL, çok sayıda grevin yasaklanması ve işçilerin mücadelesinin önünün kesilmesi için kullanılıyor. Patronlar, OHAL'i kullanarak işçilerin haklarına el koymaya çalışıyor, sendikalaşan işçileri işten atıyorlar.

Hükümetin "taşeron kadro" düzenlemesinin işçilerin taleplerini karşılamaması üzerine birçok eylem düzenlendi. Kayıtsız şartsız, hiçbir ayırım yapılmadan tüm taşeron işçilere kadro hakkının tanınmasını isteyen DİSK/Genel-İş ve KESK basın açıklamalarıyla hükümetin düzenlemesini protesto etti. İstanbul, Ankara, İzmir gibi büyük kentlerin yanı sıra, birçok kentte binlerce işinin katıldığı basın açıklamaları gerçekleştirildi.

Çankırı'daki Japon sermayeli **Sumitomo** fabrikasında işçilerin DİSK/Lastik-İş'e üye olmalarını hazmedemeyen fabrika yönetimi, sendikadan istifa etmeleri için işçiler üzerindeki baskıyı arttırdı ve 13'ünü işten çıkardı. Yaklaşık bin işçinin çalıştığı fabrikada, işçiler atılan arkadaşlarının geri alınması ve sendika hakkının tanınması talebiyle eylem yaptı. İşçiler, fabrika yönetiminin işten atma tehditlerine iş bırakarak tepki gösterdiler.

Posco Assan'da verilen sözlerin tutulmaması üzerine işçiler yeniden eylemlere başladı. Kibar Holding'e ait fabrikada çalışan işçiler, Birleşik Metal-İş'te örgütlenmiş ve işten atma saldırısıyla karşılaşmıştı. Bugüne kadar atılan işçilerin sayısı 80'e ulaştı. İşten çıkarmaları eylemlerle protesto eden işçiler, AKP hükümetinin sorunu çözeceği sözü üzerine eylemlerine ara vermişlerdi. Ancak aradan geçen zamana rağmen verilen sözler tutulmayınca, işçiler 11 Aralıkta yeniden eyleme başladı. Fabrika önünde yapılan basın açıklamasında konuşan Birleşik Metal-İş Ko-

caeli Şube Başkanı Telat Çelik, 17 Kasım'da üye çoğunluğu tespiti yaptıklarını, fakat yetki belgesinin gelmediğini söyleyerek tepki gösterdi. Çelik mücadeleyi kazanıncaya dek sürdüreceklerini ifade etti.

İstanbul Hadımköy'de **Akkim** işçileri direnişlerinin beşinci ayındalar. Petrol-İş Sendikasına üye oldukları için işten atılan Akkim işçilerinin mücadelesi 31 Temmuz'dan bu yana devam ediyor. Direnişçi işçiler patronun sendika düşmanı tutumunu protesto ediyor ve sendikalı olarak işlerine geri dönene kadar mücadeleye devam edeceklerini ifade ediyorlar.

Kod-A Bilişim işçilerinin direnişi de devam ediyor. Kölece çalışma koşullarına karşı DİSK/Sosyal-İş'te örgütlendikleri için işten atılan 11 Kod-A işçisi, 3 Ekim'den bu yana İstanbul-Güneşli'deki Türk Telekom binası önünde direnişe devam ediyor.

İstanbul'da **DHL-Express**'te 9 işçi, Gaziantep'te **Babacanlar Kargo**'da 9 işçi, **Erzincan ve Bayburt Araç Muayene İstasyonlarında** 4 işçi TÜMTİS'te örgütlenmek için çeşitli gerekçelerle işten çıkarıldılar. İşyerlerinin önünde direnişlerine devam eden işçiler, işlerine sendikalı olarak geri dönmek için sonuna kadar mücadele etmekte kararlı olduklarını ifade ediyorlar.

HT Solar işçileri, çalışma koşullarını iyileştirmek, sosyal haklar ve daha iyi bir ücret alabilmek için Birleşik Metal-İş Sendikasında örgütlendiler. Patronun, sendikayı kabul etmek istememesi ve 6 işçiyi işten çıkarması nedeniyle işçiler 3 gün boyunca işyerini terk etmediler. İşverenin yetki belgesi geldikten sonra sendikayı tanıyacağı ve bir daha işçi atılmayacağı sözünden sonra, işçiler eylemi sonlandırdılar. ■

Sermaye Yanlısı Politikalardan Emekçi Kadına Ne Düştü?

Patronlar sınıfı işçi kadınları her zaman ucuz işgücü olarak gördü. Erkek işçilerle aynı işi yapıyor olsalar da kadınlara daha düşük ücret öndendi. İşlerin azaldığı zamanlarda ilk önce kadınlar işten çıkarıldı. Kadınların asıl işi çocuk doğurmak ve ailenin bakımını üstlenmek olarak görüldü. AKP hükümeti de iktidara geldiği günden beri tıpkı dünyadaki diğer sermaye partileri gibi hep kadın işçileri daha fazla sömürmek üzerine politikalar geliştirdi. Üstelik bu politikalarını, işçi kadınlar için en iyisini düşünüyorlarmış gibi göstererek, müjde diye sundular. Sonuçta bugün işçi kadınlar daha fazla sömürülüyor, kadına yönelik taciz, tecavüz ve şiddet çok daha yaygın.

15 yıldır iktidar olan AKP hükümetinin işçi düşmanı politikaları ve bu minvalde çıkardığı yasalar sonucu bugün ücretler dip seviyelere düşmüş, çalışma saatleri artmış, taşeronluk normal çalışma biçimi haline gelmiş, hükümetin kontrolündeki sendikaların dışındaki sendikaların üye sayısı erimiş, dolayısıyla patronlar sınıfının kârları katlanarak artmıştır. Bütün bu gelişmelerden kadın işçiler de paylarına düşeni almıştır.

Sermaye bir taraftan kadınları daha fazla ve daha ucuza çalıştırmalarının yollarını açarken, diğer taraftan da daha çok çocuk yapmalarının önünü açıyor. Aynı zamanda çocuk, engelli ve yaşlı bakımını çeşitli “teşviklerle” kadınlara yüklüyor. Köleleştiren ve körelten ev işlerini kadının üstüne daha fazla yıkıyor.

AKP'nin ünlü torba yasalarının birinden “doğum sonrası kadın işçilere yarım gün çalışma hakkı” çıktı. Elbette bunu “müjde” diye sundular. Avantajmış gibi pazarlanan bu düzenleme gerçekte kölelik büroları olan Özel İstihdam Bürolarıyla beraber düşünüldüğünde kadın işçilerin genel olarak güvencesizliğe ve düşük ücretlere mahkûm edilmesi anlamına geliyordu. Böylece çocuk bakımının tüm yükü kadının üstüne yıkıldı. Ayrıca hayatın gerçekliğiyle de hiç uyuşmadı. Çünkü işverenler yarım gün çalışmanın getireceği sorumlulukları karşılamak istemedikleri için kadınlara bu hakkı kullandırmadılar. Düşünün, şehir dışında, organize sanayi bölgesinde çalışan bir kadın işçi yarım günün sonunda servis olmadan nasıl evine gidecek? İşte, işçi örgütlerini dışarıda bırakarak, sadece sermayenin çıkarları düşünülerek ve biraz da işçilerin gözünü boyamaya yönelik çıkarılan yasalar ya havada kalır ya da sadece sermayenin işini görür. Zaten gerçekte de bunun için yapılır.

Yapılan birçok düzenlemeyle kadınlar daha fazla çocuk doğurmaya teşvik edildi. Düşünelim, bir hükümet

neden kadınların daha fazla çocuk doğurmasını ister? Bir sürü çocuk olsun etrafta, bol bol sevelim, neşelenelim diye mi? Elbette hayır. Çok çocuk genç nüfusun artması demektir. Nüfus çok olursa çalışacak işçi de çok olur. Ve ne kadar çok işçi olursa işgücü maliyeti de o kadar düşük olur. Yani **çok çocuk demek sermaye için daha ucuz işçi demektir**. Patronlar sınıfı çocuk yapmayı teşvik ederken, bunun getireceği sorunlar için çözümler ürettiler mi? Meselâ işyerlerinde ya da mahallelerde **nitelikli ve ücretsiz kreşler** açıldı mı? Kadınların doğum ve emzirme izinleri yeterli seviyede ve ücretli olarak uzatıldı mı? İşçi ücretleri ailenin geçimini sağlayabilecek düzeye getirildi mi? Anne-babanın bu kadar çocukla ilgilenebilmesi için işverene daha az çalışıp boş zaman yaratmasının önü açıldı mı? Çıkarılan yasalara ve işçilerin yaşam koşullarına baktığımızda bunların hiçbirinin olmadığını

açıkça görüyoruz. Bu koşullarda çalışan bir kadın işçi için tek çocuğun bakımı bile yeterince zordur. Bu durumda 3-5 çocuk ısmarlamak işçilerle alay etmekten başka şey değildir ve gerekli cevabı da hak eder.

Evlenme, boşanma, kadına yönelik şiddet ve taciz gibi konularda çıkan yasa ve yönetmelikler, emekçi kadını daha fazla baskı altına almıştır. Şahit olduğumuz üzere, kadına dönük taciz, tecavüz ve şiddet artmaktadır. Kadına şiddet uygulayan hatta öldüren erkekler iyi hal, pişmanlık gibi bahanelerle ceza indirimi alıyor, adeta ödüllendiriliyor. Canını kurtarmak için kolluk güçlerine ya da mahkemelere başvuran kadınlar iş yükü olarak görülüyor.

Tüm bunlara boyun eğmek zorunda mıyız? Elbette değiliz. Ama nasıl ki patronlar hükümetlerle bir olup örgütlü bir şekilde hareket ediyorsa; biz işçiler de sendikalarımızda, derneklerimizde örgütlenmeli, kadın erkek bir araya gelerek bu gidişata dur demek için mücadele etmeliyiz. ■

Ahmet Yıldız Bu Ortalamaya Girer mi?

Ortalamaya vuruluyor artık her şey.
Bin dört yüz Türk lirası alır meselâ
Asgari ücretli bir işçi bir ayda
Fakat
Yıllık on bin dolarmış
Kişi başına düşen gelir ortalama
Ekmek ortalama
Aş ortalama
Ve memleketimizde
Seksene dayanmış güya yaş ortalama
Peki kaç yıl yaşar bir insan?
Ya da
Kaç yıldır bir işçinin ömrü ortalama?
Elli mi?
Altmış mı?
Seksen mi?
Toplum sınıflara bölündüğünden beri
Ve ben
Kendimi bildim bileli
Dedemden de dinledim babamdan da
Yaşanmışlıkların yaşanmamışlıkların hikâyelerini
Rahmetli babam;
“Yetim kalınca sekizimde henüz,
Ondan bu yan çalışırım” derdi “gece gündüz”
“Bir köpeğim vardı,
hatırlamam adını şimdi
Bir parça ekmek ona verirlerdi
Bir parça bana
Doyamam da alıştırdım” derdi “açlığa”
Ben sekizimde falanken
Babamın saçları çoğunlukla beyazdı
Sorduğumda
Kaç yaşındasın baba diye
“Gün mü gördük ki oğul
Ben beni bildim bileli çalışırım
Elli desem ne, yüz desem ne?
Eğer bakarsan bükülmüş belime
Feri sönmüş gözlerime bakarsan
Yüze yakışıırım
Ya da
Bakarsan lime lime olmuş ellerime
Çökmüş omuzlarıma bakarsan
Dünyanın birikmiş bütün kahrını taşıırım

Ta dedemden, dedelerimden miras kalan”
Kaç yıl yaşar bir insan
Kaç yıldır bir işçinin ömrü ortalama
Babamın ömrü
Bir zaman karasabanın ardında
Ve kırkıktan sonra
Şehrin amele pazarlarında
Yoksulluğun avuçlarında bitti
Son arzusu
Köyün yamaçlarındaki
Mürdüm eriklerinin dibine gömülmekti
Olmadı, gözleri açık gitti...
Şimdi
Kırk yıla yakındır yanı
Şehrin asri mezarlığında yatıyor
Ve neredeyse
Girip her üç ayda bir rüyalarıma
Köyün yamaçlarındaki mürdüm eriğiyle
Çınar ağacının hikâyesini anlatıyor
Kaç yıl yaşadı dersiniz babam şimdi?
Elli mi?
Altmış mı?
Yetmiş mi?
Ya da yan yana koysanız
Yaşanmışlıklarını yaşanmamışlıklarını
Toplasanız çıkarsanız hesap etseniz kalanı
Üç gün eder mi?
Ve daha on üçüneyken
Yaşamın bütün coşkularını
Yüreğinde çılgınca akıtacak bir dereyken
Ve sütlü çikolatalı dondurmaları
Ağızına yüzüne bulaştıra bulaştıra yiyecekken
Ve çocuk aklı
Gökyüzüne saldığı uçurtmaların kuyruğuna takılıp
gidecekken
Ve daha
Öyle ya da böyle iyi kötü günler görecekken
Patronların tezgâhında
Kafası prese sıkışıp ON ÜÇÜNDE ÖLDÜRÜLEN
AHMET YILDIZ BU ORTALAMAYA GİRER Mİ?

Ziya Egeli

Arabuluculuk Sisteminde İşçilerin Sordukları/I

Arabuluculuk sistemi nedir, nasıl işleyecek?

Daha önce işçiler, işten atıldıklarında doğrudan iş mahkemesine başvurup işe iade davası ya da kıdem tazminatı davası açabiliyorlardı. Ocak 2018 tarihinden itibaren uygulanmaya geçecek olan zorunlu arabuluculuk sistemiyle birlikte, arabulucuya başvurma dava şartı olarak aranacak. Yani işçiler iş mahkemesine gidip dava açmadan önce arabulucuya başvuru yapacaklar, arabulucuda anlaşma sağlanamaması halinde dava açabilecekler. Arabulucuda sorun çözümlenip anlaşma sağlanmazsa, işçi, işe iade davaları için 1 ay içinde; diğer alacak ve tazminatlar için ise zamanaşımı süresi dolmadan dava açabilecek. İşçi dava açmadan önce arabulucuda anlaşma sağlanmadığına dair tutanağı dava dilekçesine eklemek zorunda. Eğer sonuç tutanağı eklenmezse “dava şartı yoksunluğu” nedeniyle dava reddedilecek.

Arabuluculuk sistemi neden getirildi, işçilerin yararına mıdır?

Arabuluculuk sistemi, “mahkemeler uzun sürüyor, bitmesi gereken sürede bitmiyor, dava dosyalarının sayısı çok fazla, işçiler mağdur oluyor...” gibi gerekçelerle getirildi. Fakat asıl amaç işçilerin yasal olarak haklarını aramalarının önüne geçmek, patronların ceplerinden daha az para çıkmasını sağlamaktır.

Arabuluculuk sistemi işçiyi “hak edişlerinden daha azına razı etme” üzerine kurulmuştur ve işçinin yararına değildir. İşçiler dava açtıklarında tazminat ve diğer işçilik alacaklarını yasanın belirlediği yöntemlere göre hesaplayıp alabiliyordu. Bundan önce işe iade davalarında işe iadesine karar verilen işçinin boşta geçen 4 aylık ücretinin ödenmesine, eğer işe başlatılmazsa ayrıca 4 ilâ 8 ay arasında değişen bir işe başlatmama tazminatının ödenmesi gerektiğine karar veriyordu mahkemeler. Artık bu 4 ya da 8 aylık ücret gibi hak edişler miktar olarak belirtilecek. Yani 4 aylık ücret tutarı şu kadar, ya da mesela 6 aylık brüt işe başlatmama tazminatı şu kadar denebilecek. Arabuluculuk tarafların pazarlıklarına, anlaşmalarına bağlıdır. Örneğin bir işçinin 10 yıllık çalışmasına karşılık iş kanununa göre 50 bin lira alacağı varken arabuluculukta bu miktar yarı yarıya düşürülebilir. Anlaşmanın bu şekilde sonuçlanması durumunda, patrona neden işçiye hak ettiğinden daha azını verdiğini soran olmayacak. İşçi ise dava açarak anlaşmayı bozamayacak, üzerinde anlaşılan rakama itiraz edemeyecek. Bu nedenle işçi arabulucuya gitmeden önce alacaklarını bilmeli ve daha azına razı olmayı reddetmelidir.

Hangi tazminat ve alacaklar için başvuru yapılabilecek, zaman aşımı var mı?

İşçilerin; kıdem tazminatı, ihbar tazminatı, kötü niyet tazminatı, eşitliğe aykırılık tazminatı, sendikal tazminat, mobbing tazminatı, ücret, prim, ikramiye, fazla mesai ücreti, yıllık izin ücreti, hafta tatili ücreti, ulusal bayram ve genel tatil ücreti ve benzeri işçilik alacakları için arabulucuya gitmeleri gerekecek. İş kazası veya meslek hastalığından kaynaklanan maddi veya manevi tazminat davaları ile bunlarla ilgili tespit, itiraz ve rücu davaları kapsam dışıdır. Yani işçiler arabulucuya gitmeden doğrudan dava açabilecekler. Ayrıca, hizmet tespiti, yaşlılık aylığına hak kazanıldığının tespiti gibi SGK uyumsuzlukları da zorunlu arabuluculuk kapsamı dışındadır.

Ne zaman, nasıl başvuru yapılmalıdır ve arabulucu nasıl belirlenecek?

İşe iade davalarında 1 ay içinde, diğer alacak ve tazminatlar için zamanaşımı süresi dolmadan arabulucuya başvurulmalıdır. Örneğin zaman aşım süresi 5 yıl olan kıdem tazminatı alacağı için işçi bu süre içerisinde arabulucuya başvurabilir. İşçi ya işverenin ikametgâh adresinin bulunduğu yerdeki ya da işin yapıldığı yerdeki adliyeye arabulucu için başvurmalıdır. Başvurunun ardından arabuluculuk bürosu bir arabulucu atar. Taraflar ayrıca anlaşarak adliyede yer alan arabulucu listesindeki bir arabulucuyu seçebilir.

Arabulucuyu doğru yönlendirmek için başvuru esnasında verilecek dilekçenin ayrıntılı ve doğru bir şekilde hazırlanması gerekir. Bu dilekçede şu bilgiler eksiksiz yer almalıdır: İşçinin kimlik ve iletişim bilgileri, işverenin unvan, adres ve iletişim bilgileri, hangi hakların talep edildiği, bunların yasal dayanağı ve kanıtlayıcı evraklar. ■

Bu Nasıl Gemi?

Amerika'da görülen Reza Zarrab davasında "sırlar" ortalığa saçılıyor. Verilen rüşvetlerin küsurat kısmı bile, bir işçinin yemeden içmeden yüzlerce yıl çalışsa kazanamayacağı paralara tekabül ediyor. Bu çarkı kuranlar bankaları, bakanlıkları ve ülkeyi yönetenler! Kirli çamaşırlar ortalığa saçılınca ve "bu değirmenin suyu nereden geliyor?" soruları sorulunca, egemenler saldırganlaşıyor. Yolsuzlukları sorgulayanlar vatan haini ilan ediliyor. "Bu dava Türkiye'nin önünü kesmek için tezgâhlanan bir oyundur" diyerek işçi ve emekçileri kandırmaya çalışıyorlar. Durmadan "başka Türkiye yok, aynı gemideyiz, birleşelim, ülkemizi savunalım" diyorlar.

Egemenlerin milliyetçiliği kışkırtıp ülkenin selameti için herkesin fedakârlık yapması gerektiğini söylemeleri ilk değil. Ama kendileri fedakârlığın f'sine bile katlanmazlar. Aslında bu durum işçiler açısından çok tanıdık. Patronlar da her zaman aynı propagandayı yaparlar. Sınırsızca sömürürken, güzel güzel kazanırken işçiyi unuttur, kriz dönemlerinde ise hatırlayıverirler. İşçilere "aynı gemideyiz" der, onlardan "fedakârlık" beklerler. Bu ikiyüzlülüğü durmadan tekrarlarlar. Zenginliklerini sürekli büyütürken işçiyi daha da sefalete iterler.

Diyelim ki aynı gemideyiz, ama biz biliyoruz ki **bu gemi işçilerin değil kapitalistlerin/patronların gemisidir**. Yani kapitalist bir gemide yolculuk yapıyoruz. Türkiye gemisinin dümenindeki egemenler, geminin nasıl yönetileceğine ve nereye doğru yol alacağına sadece kendileri karar veriyorlar. Geminin kazan dairesinde, temizliğinde, yolcuların her türlü ihtiyacının giderilmesinde görev alan işçilerin sorunlarını ve taleplerini yok sayıyorlar, onları geminin forsası haline getiriyorlar. Dümendekiler lüks içindeyken, üçüncü sınıf mevkide yolculuk edenler geminin tüm eziyetini çekiyor. Doğrusu bu kapitalist gemi Titanik'e benziyor.

1912'de asla batmayacağı söylenen çok büyük, çok sağlam, çok gösterişli Titanik gemisi İngiltere ve Fransa'dan yolcu olarak Amerika'ya doğru yola çıktı. 2223 yolcusu vardı ve elbette hepsi eşit değildi. Zengin kontlar, kontesler, lordlar, leydiler, patronlar, mösyöler birinci ve ikinci mevki yolcusuydu. Amerika'da iş bulmak, yeni bir yaşam kurmak isteyen yüzlerce yoksul insansa Titanik'in üçüncü mevki yolcusuydu. Aşağıdakilerin birinci ve ikinci mevkilere gitmesi yasaktı. Kanada'ya doğru yaklaşan geminin kaptanı diğer gemiler tarafından uyarıldı, çünkü Kuzey Atlantik buz dağlarıyla kaplıydı. Ne kaptan ne de yolculuğun tadını çıkaran milyonlar geminin batacağına ihtimal vermediler, önlem alma gereği duymadılar. Fakat yolculuğun beşinci gününde, gece yarısına doğru gemi buz dağına çarptı, birkaç saat içinde

okyanusun sularına gömüldü. Bu birkaç saat içinde yaşananlar kapitalizmin ne olduğunu bir kez daha acı biçimde ortaya koydu.

Filika sayısı tüm yolcular için yeterli değildi. Zenginler hızla filikalara bindirilirken üçüncü sınıf yolcuların kaldığı bölümler otomatik olarak kilitlendi. Gemide bulunan 889 mürettebatın 673'ü; 3'üncü mevkideki 708 yolcunun 527'si öldü. Yani ölen 1517 kişinin 1200'ü işçiler ve yoksullardı. Kapitalist dünyada hayat adil olmadığı gibi ölüm de adil değil. Zenginler bindikleri filikalarla felaket yerinden uzaklaşıp giderken yoksullar kilitli kapıların ar-

kasında boğularak okyanusun karanlıklarına gömüldüler.

Titanik'te olduğu gibi, kapitalist Türkiye gemisinde de zenginler ile yoksul işçi ve emekçilerin yaşamı ve kadri bir değildir. İşçi sınıfı durmaksızın çalışırken, patronlar servetlerine servet katarlar. Kriz olduğunda patronlar bundan kârlı çıkmanın yoluna bakar, işten atılan ve aç kalan ise işçiler olur. Savaşlarda zenginlerin çocukları askere gidip "şehit" olmaz, ölenler daima yoksulların çocuklarıdır. Savaş yayıldığında zenginler kendilerine dünyanın daha güvenli bölgelerinde bir yaşam kurar, olan işçi ve emekçi insanlara olur. Egemenler sebep oldukları tüm felaketlerden sıyrılmanın bir yolunu bulurlar. Kapitalizm gemisinde üsttekilerin hizmetine koşulan, onları besleyen insanlar boğulur, asalaklar şatafat içindeki yaşamlarına devam ederler.

Önemli olan aynı gemide olmak değildir, **geminin dümeninde kimin oturduğudur**. İşçi sınıfı birleşip geminin dümenini ele geçirmedikçe ve sistemi değiştirmedikçe değişen hiçbir şey olmayacak. İşçi sınıfı üretmeye, sömürülmeye ve üçüncü mevkide yaşamaya devam edecek. Gemi battığında ise ilk kurban verilen işçi sınıfı olacak! ■